

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

Україна, 01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, буд. 5

№ 11-КС
від 21.02.2018

Конституційний Суд України
01033, Київ-33, вул. Жилянська, 14

Суб'єкт права на конституційне подання:
48 народних депутатів України

Представники суб'єкта права на конституційне подання:

Королевська Наталія Юріївна
01008, Україна, м. Київ, вул. М. Грушевського, 5
Ел. пошта: Korolevska.Nataliia@rada.gov.ua
Тел: (044) 255-45-09

Німченко Василь Іванович
01008, Україна, м. Київ, вул. М. Грушевського, 5
Ел. пошта: Nimchenko.Vasyl@rada.gov.ua
Тел: (044) 255-35-13

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПОДАННЯ

щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 4, статей 16, 17, 22, 23, пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" від 7 грудня 2017 року № 2246-VIII

Відповідно до статей 147, 150 і 152 Конституції України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР, пункту першого статті 7, статей 51, 52 Закону України "Про Конституційний Суд України" від 13 липня 2017 року № 2136-VIII звертаємося до Конституційного Суду України із клопотанням про визнання неконституційними: частини другої статті 4, статей 16, 17, 22, 23, пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" від 7 грудня 2017 року № 2246-VIII (далі – Закон № 2246-VIII).

7 грудня 2017 року Верховною Радою України прийнято Закон України "Про Державний бюджет України на 2018 рік", який набрав чинності з 1 січня 2018 року.

З метою забезпечення конституційного правопорядку, дотримання принципів верховенства права, поваги до прав й основних свобод людини, вважаємо, що окремі положення Закону № 2246-VIII не відповідають нормам Конституції України та на виконання вимог частини третьої статті 51 Закону України "Про Конституційний Суд України" наводимо обґрунтування тверджень щодо неконституційності зазначених положень.

Обґрунтування щодо невідповідності оспорюваних положень Закону № 2246-VIII статтям 6, 8, 19, 22, 24, 43, 46, 48, 64, 95 Конституції України.

Окремі норми Закону № 2246-VIII виходять за межі правового регулювання закону про Державний бюджет України, визначеного у статті 95 Конституції України та конкретизованого у статті 40 Бюджетного кодексу України.

Так, частиною другою статті 95 Основного Закону України визначено, що виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносупільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків.

Стаття 40 Бюджетного кодексу України визначає предмет регулювання закону про Державний бюджет України та передбачає:

"1. Законом про Державний бюджет України визначаються:

- 1) загальні суми доходів, видатків та кредитування державного бюджету (з розподілом на загальний та спеціальний фонди);
- 2) граничний обсяг річного дефіциту (профіциту) державного бюджету у відповідному бюджетному періоді, державного і гарантованого державою боргу на кінець відповідного бюджетного періоду, граничний обсяг і напрями надання державних гарантій, а також повноваження щодо цих гарантій відповідно до статті 17 цього Кодексу;
- 3) доходи державного бюджету за бюджетною класифікацією (у додатку до закону);
- 4) фінансування державного бюджету за бюджетною класифікацією (у додатку до закону);
- 5) бюджетні призначення головним розпорядникам коштів державного бюджету за бюджетною класифікацією з обов'язковим виділенням видатків споживання (з них видатків на оплату праці, оплату комунальних послуг і енергоносіїв) та видатків розвитку, включаючи розподіл видатків на централізовані заходи між адміністративно-територіальними одиницями (у додатках до закону);
- 6) бюджетні призначення міжбюджетних трансфертів (у додатках до закону);
- 7) розмір оборотного залишку коштів державного бюджету;
- 8) розмір мінімальної заробітної плати на відповідний бюджетний період;
- 9) розмір прожиткового мінімуму на відповідний бюджетний період у розрахунку на місяць на одну особу, а також окремо для основних соціальних

і демографічних груп населення та рівень забезпечення прожиткового мінімуму на відповідний бюджетний період;

10) перелік кредитів (позик), що залучаються державою від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проектів, із зазначенням кредиторів, загальних обсягів кредитів (позик) та обсягів їх залучення у відповідному бюджетному періоді в розрізі бюджетних програм (у додатку до закону);

11) додаткові положення, що регламентують процес виконання бюджету.

2. У законі про Державний бюджет України видатки та кредитування за головними розпорядниками коштів державного бюджету мають бути деталізовані за програмною класифікацією видатків та кредитування державного бюджету, за групами функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету та окремими категоріями економічної класифікації видатків бюджету і класифікації кредитування бюджету."

На думку суб'єктів права на конституційне подання, оскаржувані положення Закону № 2246-VIII не відповідають предмету регулювання закону про Державний бюджет України у зв'язку з чим мають бути визнані неконституційними.

Так, відповідно до частини другої статті 4 Закону № 2246-VIII встановлено, що з метою відображення фактичного надходження у 2018 році кредитів (позик), залучених державою від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проектів, та витрат за відповідними бюджетними програмами дозволяється за рішенням Кабінету Міністрів України здійснювати перерозподіл видатків бюджету і надання кредитів з бюджету між такими бюджетними програмами головних розпорядників коштів державного бюджету з уточненням обсягів відповідних кредитів (позик) на 2018 рік у межах загального обсягу залучення цих кредитів (позик), затвердженого у додатку № 9 до цього Закону.

Статтею 16 Закону № 2246-VIII надано право Кабінету Міністрів України у разі потреби здійснювати випуски облігацій внутрішньої державної позики понад обсяги, встановлені додатком № 2 до цього Закону, з подальшим придбанням у державну власність в обмін на ці облігації акцій додаткової емісії банків з відповідним коригуванням граничного обсягу державного боргу, визначеного цим Законом, а також інформуванням Комітету Верховної Ради України з питань бюджету у тижневий строк. На обсяг випущених облігацій внутрішньої державної позики Міністерство фінансів України збільшує відповідні показники фінансування державного бюджету понад обсяги, затверджені у додатку № 2 до цього Закону.

Стаття 17 Закону № 2246-VIII передбачає право Кабінету Міністрів України у разі потреби здійснювати випуски облігацій внутрішньої державної позики понад обсяги, встановлені додатком № 2 до цього Закону, в обмін на ці облігації векселів, виданих Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, з відповідним коригуванням граничного обсягу державного

боргу, визначеного цим Законом. На обсяг випущених облігацій внутрішньої державної позики Міністерство фінансів України збільшує відповідні показники фінансування державного бюджету понад обсяги, затверджені у додатку № 2 до цього Закону.

У статті 22 передбачено: установити, що у 2018 році бюджетні призначення та залишок коштів спеціального фонду державного бюджету, джерелом формування якого є надходження 2017 року в рамках програм допомоги Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ, розподіляються Кабінетом Міністрів України для забезпечення заходів, пов'язаних з реалізацією таких програм відповідно до пункту 3 статті 14 цього Закону.

Крім того, стаття 23 встановлює: установити, що обсяг видатків, передбачених за бюджетною програмою "Підтримка реалізації комплексної реформи державного управління" (код 0421060), розподіляється Кабінетом Міністрів України у визначеному ним порядку на бюджетні програми, пов'язані з функціонуванням органів державної влади, або нові бюджетні програми, відкриті в установленому порядку.

Яв впливає із зазначених положень частини другої статті 4, статей 16, 17, 22, 23 відповідні показники Державного бюджету України на 2018 рік, які наразі затверджені законом, будуть змінюватися та перерозподілятися, змінюватиметься їх цільове призначення за рішенням Кабінету Міністрів України.

В результаті фактичного виконання зазначених норм Державний бюджет України на 2018 рік зазнає значних коригувань без внесення відповідних змін до Закону № 2246-VIII, прийнятого Верховною Радою України.

На думку суб'єктів права на конституційне подання, довільні зміни показників Державного бюджету України через рішення Уряду України і без участі у зазначеному процесі єдиного законодавчого органу – Верховної Ради України підриває конституційні принципи формування бюджетної системи та статті 95 Конституції України в частині виключності визначення законом про бюджет будь-яких видатків держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків.

Пунктом 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII передбачено:

"5. Зупинити на 2018 рік дію:

абзацу другої частини першої статті 24-1 та пункту 7 частини першої статті 90 (в частині видатків на співфінансування (50 відсотків) проектів ліквідації підприємств вугільної і торфодобувної промисловості та витрат на утримання водовідливних комплексів у безпечному режимі) Бюджетного кодексу України;

частини другої статті 18 Закону України "Про судову експертизу" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 28, ст. 232; із змінами,

внесеними Законом України від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII) щодо розміру посадових окладів судових експертів;

статті 1 Закону України "Про встановлення додаткових гарантій щодо захисту прав громадян, які проживають на територіях проведення антитерористичної операції, та обмеження відповідальності підприємств - виконавців/виробників житлово-комунальних послуг у разі несвоєчасного здійснення платежів за спожиті енергетичні ресурси" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 13, ст. 84) до завершення антитерористичної операції;

абзацу п'ятого частини шостої статті 31 Закону України "Про державну службу" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 4, ст. 43);

абзацу першого частини другої статті 19 Закону України "Про центральні органи виконавчої влади" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 38, ст. 385) у частині обмеження кількості заступників керівника центрального органу виконавчої влади."

Питання зупинення законом про державний бюджет дії інших законодавчих актів неодноразово було предметом розгляду конституційного судочинства.

Беззаперечна правова позиція Конституційного Суду України, сформульована у його рішеннях, – законом про державний бюджет не можна вносити зміни до інших законів, зупиняти їх дію чи скасовувати їх, оскільки це створює протиріччя у законодавстві, і як наслідок – відбувається скасування та обмеження прав і свобод людини і громадянина.

Так, зокрема, у Рішенні Конституційного Суду України від 30 листопада 2010 року № 22-рп/2010 Суд констатував (пункт 2.2 мотивувальної частини):

"Конституційний Суд України неодноразово за зверненнями суб'єктів права на конституційне подання розглядав справи і приймав рішення щодо відповідності Конституції України (конституційності) законів про Державний бюджет України чи їх окремих положень.

Зокрема, у Рішенні від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007 (справа про соціальні гарантії громадян) Конституційний Суд України встановив, що вимоги щодо змісту закону про Державний бюджет України містяться в частині другій статті 95 Конституції України, положення якої конкретизовано у статті 38 Кодексу; визначений частиною другою статті 95 Конституції України, частиною другою статті 38 Кодексу перелік правовідносин, які регулюються законом про Державний бюджет України, є вичерпним; зі змісту положень Конституції України та Кодексу вбачається, що закон про Державний бюджет України як правовий акт, чітко зумовлений поняттям бюджету як плану формування та використання фінансових ресурсів, має особливий предмет регулювання, відмінний від інших законів України - він стосується виключно встановлення доходів та видатків держави на загальносуспільні потреби, тому цим законом не можуть вноситися зміни, зупинятися дія чинних законів України, а також встановлюватися інше

(додаткове) правове регулювання відносин, що є предметом інших законів України (абзаци четвертий, п'ятий, шостий пункту 4 мотивувальної частини).

Визнавши вказаним рішенням окремі положення Закону України "Про Державний бюджет України на 2007 рік" такими, що не відповідають Конституції України, Конституційний Суд України звернув увагу Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України на необхідність додержання положень статей 1, 3, 6, 8, 19, 22, 95, 96 Конституції України, статей 4, 27, частини другої статті 38 Кодексу при підготовці, прийнятті та введенні в дію закону про Державний бюджет України (пункти 1, 4 резолютивної частини).

На зазначених положеннях Основного Закону України, Кодексу і наведених правових позиціях Конституційного Суду України ґрунтувалося його Рішення від 22 травня 2008 року N 10-рп/2008 у справі щодо предмета та змісту закону про Державний бюджет України, яким визнано неконституційними окремі положення Закону України "Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" (пункт 2 резолютивної частини). У цьому рішенні Конституційний Суд України дійшов висновку, що законом про Державний бюджет України не можна вносити зміни до інших законів, зупиняти їх дію чи скасовувати їх, оскільки з об'єктивних причин це створює протиріччя у законодавстві; у разі необхідності зупинення дії законів, внесення до них змін і доповнень, визнання їх нечинними мають використовуватися окремі закони (абзаци третій, четвертий підпункту 5.4 пункту 5 мотивувальної частини)."

Рішенням Конституційного Суду України від 30 листопада 2010 року № 22-рп/2010 було також визнано неконституційними окремі положення Закону України "Про Державний бюджет України на 2010 рік", якими, зокрема, зупинено дію окремих законів.

Зважаючи на неодноразові правові позиції Конституційного Суду України, а також на конституційно визначені принципи формування державного бюджету України, суб'єкти права на конституційне подання вважають, що пункт 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII має бути визнаний неконституційним у зв'язку з невідповідністю частині другій статті 95 Конституції.

Вважаємо за доцільне додатково звернути увагу на наявність порушення інших статей Конституції України в абзацах третьому та четвертому пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII.

Мова йде про те, що третім абзацом пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII зупинено на 2018 рік частину другу статті 18 Закону України "Про судову експертизу" щодо розміру посадових окладів судових експертів.

Зупинена норма передбачає, що працівникам державних спеціалізованих установ (невійськовослужбовцям і тим, які не мають звань рядового і начальницького складу), які мають кваліфікацію судового

експерта, посадові оклади встановлюються у розмірі не менше 10 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

Як і у випадку із суддями та працівниками суду, для судових експертів закон визначив конкретні гарантії в оплаті праці, які неухильно мають додержуватися.

А тому, на нашу думку, обмеження розміру заробітної плати, встановленої законом, прямо порушує частину четверту статті 43 Конституції України, відповідно до якої кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом.

У свою чергу абзацом четвертим пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII порушено значно ширше коло конституційних прав і свобод громадян зважаючи на наступне.

Відповідно до зазначеної норми зупиняється дія статті 1 Закону України "Про встановлення додаткових гарантій щодо захисту прав громадян, які проживають на територіях проведення антитерористичної операції, та обмеження відповідальності підприємств-виконавців/виробників житлово-комунальних послуг у разі несвоєчасного здійснення платежів за спожиті енергетичні ресурси" від 13 січня 2015 року № 85-VIII (далі – Закон № 85-VIII) до завершення антитерористичної операції.

Тобто, до завершення антитерористичної операції громадяни України, які проживають на територіях, де проводиться антитерористична операція, та громадяни, які тимчасово переселені в інші населені пункти України з територій, на яких проводиться антитерористична операція, позбавляються додаткових гарантій щодо захисту їх житлових та майнових прав, а також даній категорії громадян не буде якнайшвидше погашена заборгованість із заробітної плати, стипендій, пенсій, що утворилася внаслідок проведення антитерористичної операції, а також не буде встановлено ніяких додаткових гарантій для тих громадян, які були звільнені у зв'язку із проведенням антитерористичної операції, до моменту їх працевлаштування.

Таким чином, дана категорія громадян, у зв'язку із вимушеним переселенням та проведенням антитерористичної операції, залишається сам на сам зі своїми проблемами, які виникли з незалежних від них обставин, та без підтримки і захисту з боку держави.

У статті 22 Конституції України зазначається, що права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними; конституційні права гарантуються і не можуть бути скасовані; при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Відповідно до правової позиції Конституційного Суду України, викладеної у мотивувальній частині Рішення від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005 (справа про рівень пенсії і щомісячного довічного грошового утримання) щодо "звуження змісту прав і свобод": "Зміст прав і свобод

людини – це умови і засоби, які визначають матеріальні та духовні можливості людини, необхідні для задоволення потреб її існування і розвитку. Обсяг прав людини – це кількісні показники відповідних можливостей, які характеризують його множинність, величину, інтенсивність і ступінь прояву та виражені у певних одиницях виміру.

Звуження змісту прав і свобод означає зменшення ознак, змістовних характеристик можливостей людини, які відображаються відповідними правами та свободами, тобто якісних характеристик права. Звуження обсягу прав і свобод – це зменшення кола суб'єктів, розміру території, часу, розміру або кількості благ чи будь-яких інших кількісно вимірюваних показників використання прав і свобод, тобто їх кількісної характеристики".

Також, Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005 (справа про постійне користування земельними ділянками) надав роз'яснення щодо словосполучення "звуження змісту та обсягу прав і свобод людини і громадянина", що міститься в частині третій статті 22 Конституції України. Конституційний Суд України зазначає, що "конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані (частина друга), при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (частина третя). Скасування конституційних прав і свобод – це їх офіційна (юридична або фактична) ліквідація. Звуження змісту та обсягу прав і свобод є їх обмеженням. У традиційному розумінні діяльності визначальними поняття змісту прав людини є умови і засоби, які становлять можливості людини, необхідні для задоволення потреб її існування та розвитку. Обсяг прав людини – це їх сутнісна властивість, виражена кількісними показниками можливостей людини, які відображені відповідними правами, що не є однорідними і загальними". При цьому Конституційний Суд України зазначив, що "загально визнаним є правило, згідно з яким сутність змісту основного права в жодному разі не може бути порушена".

Таким чином, Конституційний Суд України вважає, що визнання законом України правових актів такими, що втратили чинність, зупинення їх дії, внесення до них змін і доповнень стосовно закріплених в них прав і свобод людини і громадянина є скасуванням або обмеженням цих прав і свобод.

За даними Міністерства соціальної політики України станом на 15.02.2018 взято на облік 1 489 711 внутрішньо переміщених осіб або 1 214 266 сімей з Донецької і Луганської областей та Автономної Республіки Крим. Крім офіційно зареєстрованих та переміщених переселенців, близько 3 мільйонів громадян України проживають на територіях, де проводиться антитерористична операція.

Разом з тим, зупинивши дію статті 1 Закону № 85-VIII до завершення антитерористичної операції згідно із абзацом четвертим пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII, держава, порушуючи, гарантовані Конституцією України права і гарантії, фактично повністю

відвернулася від близько 5 мільйонів своїх громадян та не несе ніякої відповідальності за свою діяльність.

Відповідно до статті 1 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII (далі – Закон № 1706-VII) внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру. Таким чином, внутрішньо переміщені особи залишаються у межах державних кордонів своєї країни, а отже, залишаються під її юрисдикцією і захистом.

У частині першій статті 2 Закону № 1706-VII зазначається, що Україна вживає всіх можливих заходів, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, щодо запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання в Україні.

Положення абзацу четвертого пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII, зупиняючи дію додаткових гарантій щодо захисту прав громадян, які проживають на територіях, де проводиться антитерористична операція, та громадян, які тимчасово переселені в інші населені пункти України з територій, на яких проводиться антитерористична операція, навпаки обмежує та звужує зміст і обсяг конституційних прав та свобод таких громадян.

Отже, Верховна Рада України приймаючи оскаржувані положення фактично допустила звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод, шляхом обмеження наданих державою додаткових гарантій щодо захисту житлових та майнових прав громадян, які проживають на територіях, де проводиться антитерористична операція, та громадян, які тимчасово переселені в інші населені пункти України з територій, на яких проводиться антитерористична операція, які встановлені іншим законом України. Зазначене дає підстави вважати, що цим порушено приписи частин другої та третьої статті 22 Конституції України.

Виходячи з наведеного, суб'єкти права на конституційне подання вважають, що оспорюване положення абзацу четвертого пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII обмежує конституційні права і гарантії громадян, чим грубо порушує приписи статті 22 Конституції України щодо недопустимості звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів, а тому не відповідає їй (є неконституційним).

У частині першій та другій статті 24 Конституції України зазначається, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом; не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Відповідно до статті 46 Конституції України громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створення мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними. Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом. Таким чином, у статті 46 Конституції України законодавець визначив одне із основних прав громадян – право на соціальний захист.

Відповідно до статті 48 Конституції України кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло.

Положення абзацу четвертого пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII, яке пропонується визнати неконституційним, порушує права визначеної категорії громадян на соціальний захист та на достатній життєвий рівень, а також ставить у нерівне становище у порівнянні з іншими особами, які не зазнали вимушеного внутрішнього переселення.

Приймаючи закони, які визначають певні соціальні права громадян, Верховна Рада України вирішує завдання посилення соціальної захищеності окремих категорій населення шляхом надання державної соціальної підтримки, пільг і компенсацій, створення належних умов для життєзабезпечення, поліпшення їх матеріального становища, забезпечення права на охорону їх життя, здоров'я, освіту, тощо.

Разом з тим, шляхом скасування чи обмеження певних гарантій, компенсацій і пільг держава показує своє небажання або неспроможність виконувати взяті на себе раніше соціальні зобов'язання, в тому числі щодо достатнього життєвого рівня громадян, чим і порушує приписи Конституції України, а саме її статті 46 та 48.

Невиконання взятих державою соціальних зобов'язань якраз спостерігається у призупиненні дії положень статті 1 Закону № 85-VIII, яким встановлено додаткові гарантії щодо захисту житлових та майнових прав громадян, які проживають на територіях, де проводиться антитерористична операція, та громадян, які тимчасово переселені в інші населені пункти

України з територій, на яких проводиться антитерористична операція, а також гарантовано погашення заборгованості із виплат заробітної плати, стипендій, пенсій, що утворилася внаслідок проведення антитерористичної операції.

Дані права і свободи, закріплені у Конституції та законах України для громадян, які проживають на територіях, де проводиться антитерористична операція, та громадян, які тимчасово переселені в інші населені пункти України з територій, на яких проводиться антитерористична операція, рівною мірою як і для інших громадян України, повинні гарантуватися і захищатися державою. Однак, положеннями абзацу четвертого пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII порушуються конституційні права вищезазначеної категорії громадян, адже такі громадяни автоматично стають соціально незахищеними у зв'язку з обставинами, що не залежали від їх волі, у зв'язку з проведенням антитерористичної операції та вимушеним переселенням, вони залишаються без додаткових гарантій щодо захисту їх житлових та майнових прав, гарантій щодо погашення заборгованості із виплат заробітної плати, стипендій, пенсій, гарантій захисту майнових прав у зв'язку із вимушеним звільненням до моменту працевлаштування.

Недодержання таких прав і свобод у відношенні лише до певних категорій громадян України, а також встановлення певних обмежень щодо них, ставить у нерівне положення з іншими громадянами, чим порушує приписи статті 24 Основного Закону України.

Конституційний Суд України неодноразово розглядав питання щодо конституційності положень законів України про Державний бюджет України в частині обмеження пільг, компенсацій і гарантій.

Так, відповідно до правової позиції Конституційного Суду України, викладеної у Рішенні Конституційного Суду України від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002 (у справі щодо пільг компенсацій і гарантій): "оскільки для значної кількості громадян України пільги, компенсації і гарантії, право на які передбачене чинним законодавством, є додатком до основних джерел існування, необхідною складовою конституційного права на забезпечення життєвого рівня (стаття 48 Конституції України), який принаймні не може бути нижчим від прожиткового мінімуму, встановленого законом (частина третя статті 46 Конституції України), то звуження змісту та обсягу цього права шляхом прийняття нових законів або внесення змін до чинних законів за статтею 22 Конституції України не допускається. Зупинення його дії можливе за умови введення відповідно до пункту 31 частини першої статті 85 та пункту 19 статті 92 Конституції України надзвичайного стану (стаття 64 Конституції України)".

Правова позиція Конституційного суду України з питань обмеження законами України про Державний бюджет України пільг, компенсацій і гарантій також виражена у Рішенні Конституційного Суду України від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007 (справа про соціальні гарантії громадян): "Зупинення дії законів є способом тимчасового припинення їх дії в часі

та/або за колом осіб і має здійснюватися відповідно до вимог Конституції України. Ця юридична процедура знаходиться в органічному зв'язку із скасуванням законів, внесенням до них змін та доповнень. Отже, у такому випадку законом про Державний бюджет України припиняється на певний строк правове регулювання відносин у сфері соціального захисту, зупиняється дія механізму реалізації конституційних соціально-економічних прав громадян, що призводить до обмеження права на соціальний захист. Систематичне зупинення законами про Державний бюджет України дії чинних законів України щодо надання пільг, компенсацій і гарантій фактично скасовує їх дію.

Зупинення дії положень законів, якими визначено права і свободи громадян, їх зміст та обсяг, є обмеженням прав і свобод і може мати місце лише у випадках, передбачених Основним Законом України. У статті 64 Конституції України вичерпно визначено такі випадки, а саме передбачено, що в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод людини із зазначенням строку дії цих обмежень, та визначено ряд прав і свобод, які не можуть бути обмежені за жодних обставин.

Внаслідок зупинення на певний час дії чинних законів України, якими встановлено пільги, компенсації чи інші форми соціальних гарантій, відбувається фактичне зниження життєвого рівня громадян, який не може бути нижчим від встановленого законом прожиткового мінімуму (частина третя статті 46 Конституції України), та порушується гарантоване у статті 48 Конституції України право кожного на достатній життєвий рівень.

Отже, відповідно до частини третьої статті 22, статті 64 Конституції України право громадян на соціальний захист, інші соціально-економічні права можуть бути обмежені, у тому числі зупиненням дії законів (їх окремих положень), лише в умовах воєнного або надзвичайного стану на певний строк".

Крім цього, вважаємо за необхідне звернути увагу на міжнародний захист прав, свобод і гарантій, який будується на загальних принципах і положеннях про права людини.

Відповідно до статті 22 Загальної декларації прав людини, затвердженої Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року, кожна людина, як член суспільства, має право на соціальне забезпечення і на здійснення необхідних для підтримання її гідності і для вільного розвитку її особи прав у економічній, соціальній і культурній галузях за допомогою національних зусиль і міжнародного співробітництва та відповідно до структури і ресурсів кожної держави.

У частині першій статті 25 Загальної декларації прав людини зазначається, що кожна людина має право на такий життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд та необхідне соціальне обслуговування, який є необхідним для підтримання здоров'я і добробуту її самої та її сім'ї, і право на забезпечення в разі безробіття, хвороби,

інвалідності, вдовства, старості чи іншого випадку втрати засобів до існування через незалежні від неї обставини.

Частиною першою статті 11 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, затвердженого Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 року, ратифікованого Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 19 жовтня 1973 року № 2148-VIII, встановлено, що Держави, які беруть участь у цьому Пакті, визнають право кожного на достатній життєвий рівень для нього і його сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг і житло, і на неухильне поліпшення умов життя. Держави-учасниці вживуть належних заходів щодо забезпечення здійснення цього права, визнаючи важливе значення в цьому відношенні міжнародного співробітництва, ґрунтованого на вільній згоді.

У 1998 році були прийняті Керівні принципи з питання про переміщення осіб всередині держави, які були підготовлені представником Генерального секретаря з питання про внутрішньо переміщених осіб. Керівні принципи представляють собою набір з 30 рекомендацій, які дають визначення внутрішньо переміщених осіб, пропонують огляд значного масиву існуючих міжнародних інструментів у сфері захисту основних прав людини, і опис рівня відповідальності держав. Незважаючи на те, що рекомендації не носять обов'язкового характеру для держав, вони є мінімальними стандартами роботи з внутрішньо переміщеними особами і використовуються все зростаючим числом держав та установ.

Суть 30-ти загальних Керівних принципів з питання про переміщення осіб всередині держави зводиться до такого: внутрішньо переміщені особи всередині країни користуються на основі повної рівності тими ж передбаченими міжнародним правом і національним законодавством правами і свободами, якими користуються інші особи в їхній країні; вони не повинні піддаватися дискримінації при здійсненні будь-яких прав і свобод на тій підставі, що вони є переміщеними всередині держави особами; принципи є абсолютними і виключають будь-яку дискримінацію; ніхто не може бути безпідставно позбавлений майна та власності; всі переміщені всередині держави особи мають право на адекватний життєвий рівень.

Відповідно до Керівних принципів з питання про переміщення осіб всередині держави, відповідальність за долю внутрішньо переміщених осіб лежить на уряді країни громадянства. На цьому положенні і ґрунтується стаття 2 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII.

У зв'язку зі спеціальними потребами даної категорії громадян національні органи влади держав-членів ООН, Ради Європи, на території яких відбувається внутрішнє переміщення, відповідають за захист і допомогу цим людям. Компетентні органи влади несуть головне зобов'язання і відповідальність за створення умов, а також за надання засобів у частині забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. Держави мають виробляти та забезпечувати довгострокові рішення у цій сфері, створити умови для належної інтеграції вимушених переселенців.

На основі Керівних принципів з питання про переміщення осіб всередині держави в рамках спільного проекту Brookings та Університету Берна було розроблено Національну рамку відповідальності щодо внутрішньо переміщених осіб. Даний документ містить 12 принципів, на основі яких здійснюється оцінка ситуації з внутрішньо переміщеними особами у конкретній країні. Ці принципи охоплюють увесь спектр питань, відповідно до яких може здійснюватися оцінка поступу тієї чи іншої країни у покращенні становища внутрішньо переміщених осіб: запобігання переміщенню та мінімізація його негативних наслідків; підвищення обізнаності щодо проблеми в загальнонаціональних масштабах; збір даних щодо кількості та становища внутрішньо переміщених осіб; організація навчання щодо прав внутрішньо переміщених осіб; створення юридичних механізмів для захисту прав внутрішньо переміщених осіб; розробка національної політики щодо внутрішньо переміщених осіб; створення інституцій, які б відповідали за вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб; заохочення національних правозахисних груп до залучення внутрішньо переміщених осіб у їхню роботу; забезпечення участі внутрішньо переміщених осіб у прийнятті рішень; підтримка системного вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб; залучення достатніх ресурсів для вирішення проблем; співпраця з міжнародними інституціями, якщо національних ресурсів недостатньо.

Результати досліджень виконання даних принципів показують, що визначальним фактором у вирішенні проблем внутрішньо переміщених осіб є політична воля. У спільному дослідженні Brookings та Лондонської школи економіки наголошується на тому, що уряди зазвичай не можуть контролювати і відповідати за процеси, які призводять до переміщення, проте вони мають змогу та інструментарій для покращення становища внутрішньо переміщених осіб, гарантування їхніх прав та свобод.

Внутрішньо переміщені особи повинні сприйматися не як винятково об'єкт надання допомоги, але як повноцінні учасники вироблення державної політики щодо їх захисту прав та свобод.

Отже, підсумовуючи, слід зазначити, що положення абзацу четвертого пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII є неконституційним, адже не відповідає вимогам частини першої і другої статті 24, статтям 46 та 48 Конституції України в частині зупинення та обмеження певних прав і свобод громадян, необхідності забезпечення належного життєвого рівня громадян, принаймні на рівні, не меншому за прожитковий мінімум, а також ставить у нерівне становище внутрішньо переміщених осіб у порівнянні з іншими громадянами України.

Відповідно до статті 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених частиною другою статті 64 Конституції України, згідно з якою в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі

обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень, однак низка конституційних прав і свобод, навіть за таких обставин, не може бути обмежена.

Оскільки на день прийняття (7 грудня 2017 року) та на день набрання чинності (1 січня 2018 року) Закону № 2246-VIII воєнний чи надзвичайний стан в Україні не вводились, тому обмеження конституційних прав і свобод, які виникли внаслідок реалізації абзаців третього та четвертого пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII, є неконституційними.

Відповідно до частини другої статті 6 Конституції України органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

У частині другій статті 19 Конституції України зазначається, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частин першої-третьої статті 95 Конституції України бюджетна система України будується на засадах справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами; виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків; держава прагне до збалансованості бюджету України.

"До повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні належить прийняття законів (пункт 3 частини першої статті 85, стаття 91 Конституції України). Виключно законами України встановлюються, зокрема, Державний бюджет України і бюджетна система України (пункт 1 частини другої статті 92 Конституції України). Державний бюджет України затверджується щорічно Верховною Радою України на період з 1 січня по 31 грудня, а за особливих обставин – на інший період (частина перша статті 96 Конституції України), шляхом прийняття відповідного закону. Питання складення, розгляду, затвердження, звіту та контролю за використанням коштів Державного бюджету України регламентовані положеннями статей 95, 96, 97, 98 Конституції України та Бюджетним кодексом України. Вимоги щодо змісту закону про Державний бюджет України містяться в частині другій статті 95 Конституції України, положення якої конкретизовано у статті 38 Бюджетного кодексу України. Встановлений частиною другою статті 95 Конституції України, частиною другою статті 38 Кодексу перелік правовідносин, які регулюються законом про Державний бюджет України, є вичерпним. Закон про Державний бюджет України як правовий акт, чітко зумовлений поняттям бюджету як плану формування та використання фінансових ресурсів, має особливий предмет регулювання, відмінний від інших законів України – він стосується виключно встановлення доходів та видатків держави на загальносуспільні

потреби, зокрема і видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення, тому цим законом не можуть вноситися зміни, зупинятися дія чинних законів України, а також встановлюватися інше (додаткове) правове регулювання відносин, що є предметом інших законів України. Таке положення закріплено і в частині третій статті 27 Бюджетного кодексу України ... Отже, при прийнятті закону про Державний бюджет України мають бути дотримані принципи соціальної, правової держави, верховенства права, забезпечена соціальна стабільність, а також збережені пільги, компенсації і гарантії, заробітна плата та пенсії для забезпечення права кожного на достатній життєвий рівень (стаття 48 Конституції України). Оскільки предмет закону про Державний бюджет України чітко визначений у Конституції України, Кодексі, то цей закон не може скасовувати чи змінювати обсяг прав і обов'язків, пільг, компенсацій і гарантій, передбачених іншими законами України ... Таким чином, Верховна Рада України не повноважна при прийнятті закону про Державний бюджет України включати до нього положення про внесення змін до чинних законів України, зупиняти дію окремих законів України та/або будь-яким чином змінювати визначене іншими законами України правове регулювання суспільних відносин" (Рішення Конституційного Суду України від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007 (справа про соціальні гарантії громадян).

Проте, пунктом 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII було зупинено дію окремих положень законів України, таким чином змінено визначене іншими законами України правове регулювання суспільних відносин, що призвело, в тому числі, до скасування та зміни обсягу прав і гарантій громадян, передбачених такими законами України.

Відповідно до статті 95 Конституції України закон про Державний бюджет України повинен встановлювати тільки доходи та видатки держави на загальносуспільні потреби, і лише цими питаннями обмежується предмет регулювання закону про Державний бюджет України. Метою і особливістю закону про Державний бюджет України є забезпечення належних умов для реалізації положень інших законів України, які передбачають фінансові зобов'язання держави перед громадянами, спрямовані на їх соціальний захист, у тому числі надання пільг, компенсацій і гарантій. Однак, положення пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII всупереч закріпленим у Конституції України принципам соціальної, правової держави та верховенства права змінило обсяг прав і свобод, передбачених іншими законами України.

Таким чином, Верховна Рада України, зупиняючи пунктом 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII дію положення окремих законів України, перевищила надані їй Конституцією України повноваження, порушила вимоги статей 6, 19, 95 Конституції України та вийшла за межі правового регулювання бюджетних відносин.

Отже, пункт 5 "Прикінцевих положень" Закону № 2246-VIII повинен бути визнаний неконституційним, адже Верховна Рада України не наділена повноваженнями при прийнятті закону про Державний

бюджет України включати до нього положення про внесення змін до чинних законів України, зупиняти дію окремих законів України та/або будь-яким чином змінювати визначене іншими законами України правове регулювання суспільних відносин, тим більш, обмежувати безумовні за своїм характером права і свободи громадян України, визначені Конституцією України.

Відповідно до частини другої статті 8 Основного Закону України Конституція України має найвищу юридичну силу; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

Враховуючи вищезазначене обґрунтування щодо невідповідності оскаржуваних положень Закону № 2246-VIII статтям 6, 19, 22, 24, 43, 46, 48, 64, 95 Конституції України, можна констатувати, що при їх прийнятті Верховною Радою України також порушено принцип, закладений у частині другій статті 8 Конституції України, оскільки прийнято закон, окремі норми якого суперечать Конституції України.

Беручи до уваги вищевикладене, вважаємо, що положення частини другої статті 4, статей 16, 17, 22, 23, пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" від 7 грудня 2017 року № 2246-VIII не відповідають частині другій статті 6, частині другій статті 8, частині другій статті 19, частині другій і третій статті 22, частині першій і другій статті 24, частині четвертій статті 43, статті 46, статті 48, статті 64, частині другій статті 95 Конституції України.

На підставі викладеного, керуючись статтями 147, 150, 152 Конституції України, статтями 7, 51 та 52 Закону України "Про Конституційний Суд України",

ПРОСИМО:

1. Відкрити конституційне провадження за цим поданням.
2. Визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними) положення частини другої статті 4, статей 16, 17, 22, 23, пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" від 7 грудня 2017 року № 2246-VIII.
3. Зважаючи на порушення оскаржуваними положеннями Закону № 2246-VIII прав і свобод людини і громадянина визнати провадження за цим конституційним поданням невідкладним і розглянути його в межах місячного строку, визначеного в частині третій статті 75 Закону України "Про Конституційний Суд України".

4. Залучити до участі в конституційному провадженні уповноважених представників суб'єкта права на конституційне подання - народних депутатів України:

**Королевську Наталію Юрївну;
Німченка Василя Івановича.**

Перелік документів, що додаються:

1. Витяг із Конституції України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 30, ст. 141 із наступними змінами);

2. Витяг із Закону України "Про Конституційний Суд України" від 13 липня 2017 року № 2136-VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 35, ст. 376);

3. Витяг із Закону України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" (Голос України від 30.12.2017, № 249-250);

4. Витяг із Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 року № 2456-VI (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 50-51, ст. 572 із наступними змінами);

5. Витяг із Закону України "Про судову експертизу" від 25 лютого 1994 року № 4038-XII (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 28, ст. 232 із наступними змінами);

6. Закон України "Про встановлення додаткових гарантій щодо захисту прав громадян, які проживають на територіях проведення антитерористичної операції, та обмеження відповідальності підприємств-виконавців/виробників житлово-комунальних послуг у разі несвоєчасного здійснення платежів за спожиті енергетичні ресурси" від 13 січня 2015 року № 85-VIII (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 13, ст. 84);

7. Витяг із Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII (Відомості Верховної Ради, 2015 р., № 1, ст. 1);

8. Рішення Конституційного Суду України від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002 у справі за конституційними поданнями 55 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 58, 60 Закону України "Про Державний бюджет України на 2001 рік" та Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пунктів 2, 3, 4, 5, 8, 9 частини першої статті 58 Закону України "Про Державний бюджет України на 2001 рік" і підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про деякі заходи щодо економії бюджетних коштів" (Офіційний вісник України від 12.04.2002, № 13, стор. 141, стаття 669, код акта 22007/2002);

9. Рішення Конституційного Суду України від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005 у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 92, пункту 6 розділу X "Перехідні положення" Земельного

кодексу України" (Офіційний вісник України від 14.10.2005, № 39, стор. 95, стаття 2490, код акта 33923/2005);

10. Рішення Конституційного Суду України від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005 у справі за конституційними поданнями Верховного Суду України та 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзаців третього, четвертого пункту 13 розділу XV "Прикінцеві положення" Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" та офіційного тлумачення положення частини третьої статті 11 Закону України "Про статус суддів" (Офіційний вісник України від 02.11.2005, № 42, стор. 95, стаття 2662, код акта 34074/2005);

11. Рішення Конституційного Суду України від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007 у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 29, 36, частини другої статті 56, частини другої статті 62, частини першої статті 66, пунктів 7, 9, 12, 13, 14, 23, 29, 30, 39, 41, 43, 44, 45, 46 статті 71, статей 98, 101, 103, 111 Закону України "Про Державний бюджет України на 2007 рік" (Офіційний вісник України від 27.07.2007, № 52, стор. 138, стаття 2132, код акта 40412/2007);

12. Рішення Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008 у справі за конституційними поданнями Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень статті 65 розділу I, пунктів 61, 62, 63, 66 розділу II, пункту 3 розділу III Закону України "Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" і 101 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 67 розділу I, пунктів 1 - 4, 6 - 22, 24 - 100 розділу II Закону України "Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" (Офіційний вісник України від 06.06.2008, № 38, стор. 22, стаття 1272, код акта 43177/2008);

13. Рішення Конституційного Суду України від 30 листопада 2010 року № 22-рп/2010 у справі за конституційним поданням 54 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 14, 24, 64, пунктів 7-13 розділу VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про Державний бюджет України на 2010 рік" (Офіційний вісник України від 20.12.2010, № 95, стор. 105, стаття 3381, код акта 53819/2010);

14. Витяг із Загальної декларації прав людини, затвердженої Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року ("Офіційний вісник України" від 15.12.2008, № 93 стор. 89, стаття 3103, код акта 45085/2008);

15. Витяг із Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, затвердженого Генеральною Асамблеєю ООН від 16 грудня 1966 року, ратифікованого Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 19 жовтня 1973 року № 2148-VIII;

16. Керівні принципи з питання про переміщення осіб всередині держави, прийняті у 1998 році (мовою оригіналу - http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/internal_displacement_principles.shtml);

17. Витяг із Національної рамки відповідальності щодо внутрішньо переміщених осіб (неофіційний переклад).

Додаток

до конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 4, статей 16, 17, 22, 23, пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" від 7 грудня 2017 року № 2246-VIII

№ п/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Номер посвідчення	Підпис
1.	Бойко Юрій Анатолійович	160	
2.	Вілкул Олександр Юрійович	161	
3.	Бакулін Євген Миколайович		
4.	Балицький Євген Віталійович		
5.	Бахтеєва Тетяна Дмитрівна		
6.	Білий Олексій Петрович	№164	
7.	Воропаєв Юрій Миколайович	172	
8.	Гальченко Андрій Володимирович	247	
9.	Гусак Володимир Георгійович	114	
10.	Добкін Дмитро Маркович	376	
11.	Добкін Михайло Маркович	152	
12.	Долженков Олександр Валерійович	172	

Додаток

до конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 4, статей 16, 17, 22, 23, пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" від 7 грудня 2017 року № 2246-VIII

13.	Дунаєв Сергій Володимирович	309 C
14.	Звягільський Юхим Леонідович	255
15.	Іоффе Юлій Якович	310
16.	Ківалов Сергій Васильович	333
17.	Кісельов Андрій Миколайович	167
18.	Козак Тарас Романович	173
19.	Колесніков Дмитро Валерійович	180
20.	Королевська Наталія Юріївна	167.
21.	Ларін Сергій Миколайович	165
22.	Льовочкін Сергій Володимирович	171
23.	Льовочкіна Юлія Володимирівна	175
24.	Мартовицький Артур Володимирович	251
25.	Матвієнков Сергій Анатолійович	263

Відомості про результати голосування

Додаток

до конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 4, статей 16, 17, 22, 23, пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" від 7 грудня 2017 року № 2246-VIII

26.	Мирний Іван Миколайович	177
27.	Мірошніченко Юрій Романович	179
28.	Мороко Юрій Миколайович	178
29.	Нечасв Олександр Ігоревич	185
30.	Німченко Василь Іванович	184
31.	Новинський Вадим Владиславович	170
32.	Омельянович Денис Сергійович	259
33.	Павленко Юрій Олексійович	183
34.	Павлов Костянтин Юрійович	196
35.	Папієв Михайло Миколайович	181
36.	Сажко Сергій Миколайович	265
37.	Скорик Микола Леонідович	<i>Скорик</i>
38.	Солод Юрій Васильович	257

15.11.2017 10:00:00

Додаток

до конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 4, статей 16, 17, 22, 23, пункту 5 "Прикінцевих положень" Закону України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" від 7 грудня 2017 року № 2246-VIII

39.	Шенцев Дмитро Олексійович	374
40.	Шпенюв Дмитро Юрійович	252
41.	Шурма Ігор Михайлович	186 =
42.	Шуфрич Нестор Іванович	166
43.	Александров Федор Антонович	365
44.	Бурас Д.В.	239
45.	Литвин Володимир Миколайович	№ 65
46.	Григорук С.А.	264
47.	Савченко А.В.	209
48.	Каштан С.М.	144 ³²²
49.	Тяренко Д.М.	392
50.	Всього 48 (сорок вісім) підписів народних депутатів України.	
51.	Верібник Управління кадрів	

В. Матсерак
10.02.18р.